

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛОГІСТИКИ

«МІЖНАРОДНЕ ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

(назва навчальної дисципліни)

Методичні рекомендації до самостійної (практичної) роботи до Розділу 4

підготовки бакалавра

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітньо-професійна програма Підприємництво та комерційна логістика

Укладач

Онищенко О.А., к.н.з держ.упр., доцент

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u>	За вибором	
Розділів – 2	Спеціальність <u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>	Цикл дисциплін професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-професійна програма <u>Підприємництво та комерційна логістика</u>	3-й	-
		Лекції	
		24 год.	-
		Практичні	
		24 год.	-
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	42 год.	-	
	Вид підсумкового контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне технічне регулювання» є формування у студентів сучасного уявлення про структуру та складові системи міжнародного технічного регулювання відповідності товарів та послуг, ознайомлення із законодавчим та нормативно-правовим забезпеченням її функціонування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародно-технічне регулювання» є: узагальнення теоретичних засад у сфері міжнародного технічного регулювання, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції; визначення суті, законів, принципів і механізмів міжнародного технічного регулювання в розвитку суспільства; опанування основами методології, технологіями та процедурами міжнародного технічного регулювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- предметну сферу і методологічну основу міжнародного технічного регулювання;
- перспективні наукові напрями розвитку міжнародного технічного регулювання;
- технології та процедури формування цілей міжнародного технічного регулювання;
- закони, принципи та механізми міжнародного технічного регулювання;
- засади, механізми, органи, методи та стилі міжнародного технічного регулювання;
- основні засади міжнародного технічного регулювання в соціальній та економічній сферах;
- особливості відповідальності суб'єктів міжнародного технічного регулювання за правопорушення у цій сфері;

вміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта міжнародного технічного регулювання щодо

визначення відповідності товарів та послуг, застосовуючи методики відповідних певних показників;

- визначати технологію управління суб'єктом міжнародного технічного регулювання, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;

- виробити процедури та основний зміст кожного етапу міжнародного технічного регулювання;

- вживати заходи із впровадження сучасних форм і методів міжнародного технічного регулювання;

- застосовувати встановлені та уніфіковані на міжнародному рівні методи та критерії оцінювання результативності та ефективності відповідності товарів та послуг в умовах соціально-економічних змін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності.

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Здатність ініціювати заходи щодо збереження навколишнього природного середовища та здійснення безпечної діяльності.

- Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання основи економічних знань у різних сферах діяльності.

- Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

- Здатність розуміти нормативно-правового регулювання у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення курсу базується на знанні студентами циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін: «Основи стандартизації та метрології», «Основи екології та безпеки товарів народного споживання», «Правове регулювання підприємницької та біржової діяльності», «Технологія і управління якістю продукції», «Товарознавство», «Якість та безпечність товарів та послуг», «Організація торгівлі».

3. Теми практичних занять

Розділ 4. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання

Тема 10. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання. Україна в системі міжнародної технічної допомоги

Зовнішні та внутрішні чинники впливу на систему технічного регулювання та споживчої політики. Європейська модель розвитку системи технічного регулювання. Реформування системи технічного регулювання. Роль та характеристика проектів міжнародної технічної допомоги країн ЄС (проекти TACIS, Twinning тощо). Програми міжнародної технічної допомоги TACIS INOGATE. Завдання та реалізація спільного

Плану дій «Україна - Європейський Союз»: щодо вдосконалення національної системи технічного регулювання та споживчої політики і наближення відповідного українського законодавства, норм, та стандартів до законодавства ЄС. Зелена книга «Про політику адаптації національного законодавства у сфері технічного регулювання та споживчої політики до європейських вимог». Біла книга «Політика адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог». Червона книга «Про політику адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог».

Вид теоретичного завдання: контрольна робота за пройденим матеріалом

Питання до контрольної роботи:

1. Роль, значення, завдання технічного регулювання.
2. Передумови розвитку та етапи становлення технічного регулювання у світі.
3. Основні поняття та визначення у сфері технічного регулювання.
4. Загальний огляд ситуації у світі та глобальні виклики людству, що впливають на сферу технічного регулювання та споживчої політики.
5. Адміністрування як різновид професійної діяльності державних і муніципальних службовців в сфері міжнародного технічного регулювання.
6. Специфіка професійної діяльності в сфері міжнародного технічного регулювання.
7. Характер праці менеджерів в сфері міжнародного технічного регулювання.
8. Вимоги до компетентності менеджерів в сфері міжнародного технічного регулювання.
9. Регулювання удосконалення законодавчої бази з питань технічного регулювання та захисту прав споживачів відповідно до вимог Угоди про технічні бар'єри в торгівлі Світової організації торгівлі, директив ЄС.
10. Удосконалення процедури надання вітчизняним та іноземним користувачам інформації з питань стандартизації, метрології, оцінки відповідності.
11. Забезпечення переходу від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності згідно з вимогами міжнародних стандартів.
12. Удосконалення національної еталонної бази, метрологічного забезпечення виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг.
13. Впровадження міжнародних стандартів та стандартів держав - членів ЄС відповідно до потреб національної економіки.
14. Сприяння впровадженню суб'єктами господарювання сучасних систем управління якістю у виробництві товарів, виконанні робіт і наданні послуг.

15. Запровадження державного ринкового нагляду за безпекою товарів, робіт і послуг.
16. Створення ефективного механізму фінансування та матеріально-технічного забезпечення розвитку сфери технічного регулювання та захисту прав споживачів.
17. Відкритість і прозорість процесу розроблення та прийняття технічних регламентів і застосування процедур оцінки відповідності.
18. Застосування інноваційних підходів до розв'язання проблем.
19. Забезпечення рівності щодо захисту прав вітчизняних та іноземних виробників.
20. Адаптація національного законодавства до вимог законодавства ЄС.
21. Угоди про технічні бар'єри в торгівлі Світової організації торгівлі, запровадження міжнародних і європейських стандартів.
22. Загальні підходи до створення загальноєвропейської економіки. Забезпечення умов для розвитку «нovoї культури якості», спрямованої на споживача з урахуванням інтересів економічних партнерів і звернення на єдиному ринку тільки високоякісних товарів.
23. Мета політики якості як невід'ємної складової загальної економічної політики ЄС.
24. Узгодження вимог до якості національних і єдиного ринків для розробки спільних цілей в області якості. Забезпечення умов для постійного поліпшення якості.
25. Підвищення якості внаслідок зближення вимог до якості державного і приватного секторів виробництва.
26. Зміна структури виробництва відповідно до світових тенденцій для посилення впливу на якість відповідних організацій (інститутів якості), для повнішого задоволення споживчих переваг.
27. Зміцнення позицій європейської економіки і підвищення її конкурентоспроможності за рахунок більшої доступності різних методів управління якістю для підприємств країн ЄС.
28. Поліпшення використання промислового потенціалу, підтримка інноваційної діяльності і науково-технічного розвитку підприємств.
29. Пошук і відбір проектів міжнародного технічного регулювання.
30. Оцінка ризиків по проекту міжнародного технічного регулювання.
31. Фінансування проекту міжнародного технічного регулювання.
32. Моніторинг і контроль виконання проектів міжнародного технічного регулювання.

33. Інвестиційна діяльність в сфері міжнародного технічного регулювання.
34. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері технічного регулювання.
35. Міжнародні та регіональні організації зі стандартизації.
36. Міжнародні та регіональні організації з метрології.
37. Міжнародні та європейські організації в галузі оцінки відповідності та акредитації.
38. Міжнародні та регіональні організації в галузі якості, безпеки та споживчої політики.
39. Контроль за прийняттям і застосуванням багатосторонніх угод СОТ.
40. Проведення багатосторонніх переговорів в сфері міжнародного технічного регулювання.
41. Урегулювання торговельних суперечок в сфері міжнародного технічного регулювання.
42. Спостереження за торговельною політикою. Збір, вивчення і надання інформації з питань торговельної політики і торгівлі.
43. Система технічного регулювання в країнах ЄС – правила системи, принцип створення єдиного ринку.
44. Особливості технічного регулювання країн СНД.
45. Особливості технічного регулювання країн Азії.
46. Особливості технічного регулювання в США.
47. Особливості технічного регулювання Канади.
48. Особливості технічного регулювання в Японії.
49. Стандарти CEN і CENELEC.
50. Характеристика міжнародних угод, директив ЄС у галузі технічного регулювання.
51. Генеральна угода з питань митних тарифів і торгівлі (ГАТТ).
52. Технічні бар'єри в торгівлі.
53. Загальні принципи вільного руху товарів в країнах ЄС.
54. Угода про технічні бар'єри в торгівлі СОТ (ТБТ).
55. Угода про застосування санітарних та фіто санітарних заходів.
56. Угода про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА).
57. Система стандартизації продукції.

58. Основні цілі CEN, правила розробки стандартів, директив, забезпечення бізнес-підходу в межах CEN.
59. Основні завдання Програми інтеграції України до Європейського Союзу в сфері підтвердження відповідності.
60. Державний нагляд за підтвердженням відповідності. Міжнародні та європейські стандарти з підтвердження відповідності.
61. Політика в ЄС з оцінювання відповідності.
62. Комплексний підхід до взаємного визнання результатів сертифікації.
63. Системи управління безпечністю та якістю товарів та послуг.
64. Міжнародні та національні стандарти з управління якістю.
65. Стандарти BRС, IFS, GlobalGap, програма ЄС щодо оповіщення про небезпечні товари RAPEX.
66. Система ринкового нагляду.
67. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на систему технічного регулювання та споживчої політики.
68. Європейська модель розвитку системи технічного регулювання.
69. Реформування системи технічного регулювання.
70. Роль та характеристика проектів міжнародної технічної допомоги країн ЄС (проекти TACIS, Twinning тощо).
71. Програми міжнародної технічної допомоги TACIS INOGATE.
72. Завдання та реалізація спільного Плану дій «Україна - Європейський Союз»: щодо вдосконалення національної системи технічного регулювання та споживчої політики і наближення відповідного українського законодавства, норм, та стандартів до законодавства ЄС.
73. Зелена книга «Про політику адаптації національного законодавства у сфері технічного регулювання та споживчої політики до європейських вимог».
74. Біла книга «Політика адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог».
75. Червона книга «Про політику адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог».

Вид практичного завдання: презентація власного проекту організації системи контролю якості на підприємстві

Захід передбачає підготовку та презентацію власного проекту організації системи контролю якості на сучасному підприємстві відповідно до вимог національного та міжнародного законодавства та принципів технічного регулювання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	прак т	сам.роб.		л	прак т	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. « Роль та значення системи технічного регулювання в умовах глобалізації економічних процесів »								
Тема 1. Основи міжнародного технічного регулювання відповідності товарів та послуг. Менеджмент в сфері міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Концепція врегулювання та уніфікації правових норм щодо відповідності товарів та послуг	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 3. Технічне регулювання та захист прав споживачів	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 4. Європейська політика контролю якості	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Управління проектами в галузі міжнародного технічного регулювання	14	4	4	6	-	-	-	-
Разом за розділом 1	46	12	12	22	-	-	-	-
Розділ 2 «Міжнародно-правові засади технічного регулювання відповідності товарів та послуг»								
Тема 6. Роль міжнародних організацій в системі міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 7. Особливості систем технічного регулювання певних країн світу	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Міжнародні угоди та законодавчо-нормативна база сфери міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 9. Складові системи міжнародного технічного регулювання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Програми міжнародної технічної допомоги в галузі технічного регулювання. Україна в системі міжнародної технічної допомоги	12	4	4	4	-	-	-	-
Разом за розділом 2	44	12	12	20	-	-	-	-
Усього годин	90	24	24	42	-	-	-	-

5. Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
		Денне відділення			Заочне відділення		
1	Збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах підготовки до практичних занять	6	1	6	-	-	-
2	Виступ, презентація й обговорення результатів дослідження навчального матеріалу за тематикою практичних занять. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
3	Розв'язування проблемних питань та контрольних задач за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
4	Розв'язування навчальних кейсів за тематикою практичного заняття. Терміни виконання – у межах проведення практичних занять	6	1	6	-	-	-
5	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 1 (проводиться по завершенні вивчення Теми 5 в письмовій формі)	1	8	8	-	-	-
6	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 1 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	10	10	-	-	-
7	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 2 у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle (за умови виконання тесту не менше, ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено)	1	8	8	-	-	-
8	Контрольне тестування за результатом вивчення матеріалу Розділу 2 (проводиться по завершенні вивчення Теми 10 в письмовій формі)	1	10	10	-	-	-

9	Підсумковий контроль – екзамен	Вирішення контрольних ситуативних задач та навчальних кейсів	15			-	-
		Контрольне тестування за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу у письмовій формі)	25	40	-	-	-
Усього балів			29	100	-	-	-

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк Д.А., Бухаріна Л.М., Онищенко О.А., Шишкін В.О. Підприємництво в сучасних умовах розвитку України : науково-практичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 428с.
2. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація : підруч.для вищ. навч.закл. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2004. 560 с.
3. Захист прав споживачів : навч. посіб. / Н. Г. Салухіна, О. М. Язвінська, О. І. Башкатова. Київ : МАУП, 2007. 382 с.
4. Кириченко Л. С, Самойленко А. А. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг : підручник. Харків : Вид-во «Ранок», 2008. 240 с.
5. Міжнародне технічне регулювання : навч. посіб. / О.М. Сафонова та [ін.]. Харків : ХДУХТ, 2013. 372 с.
6. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
7. Салухіна Н. Г., Язвінська О. М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
8. Саранча Г. А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 672с.

9. Тарасова В. В., Малиновський А. С., Рибак М. Ф. Метрологія, стандартизація і сертифікація: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 264с.
10. Цюцюра В. Д. Метрологія та основи вимірювань : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2003. 180 с.

Додаткова:

1. Березівський П. С., Михалюк Н. І., Балаш Л. Я та ін. Планування діяльності підприємств. Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. 620 с.
2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
3. Горошкова Л.А. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2016/05/0039023.doc> (дата звернення: 10.08.2018).
4. Гриценко Л. Л., Дейнека О. В., Боярко І. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2015. 285 с.
5. Дахно І. І. Міжнародне економічне право: навч.посіб. Київ : МАУП, 2009. 304 с.
6. Логачова Л. М. Управління проектами : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2015. 208 с.
7. Мошек Г. Є., Ковальчук М. М., Поканєвич Ю. В. та ін. Менеджмент : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 550 с.
8. Осовська Г. В., Осовський О. А., Масловська Л. Ц. Менеджмент організацій : підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2014. 366 с.
9. Скібіцький О. М., Матвеев В. В., Скібіцька Л. І. Організація бізнесу: менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 911 с.
10. Старченко Г. В., Калінько І. В., Косач І. А. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 264 с.
11. Шимко П.Д. Международный финансовый менеджмент: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. Люберцы: Юрайт, 2016. 493 с.

Інформаційні ресурси:

1. Web-журнал «Інтелектус» – «ПАТЕНТБЮРО». URL: <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html> (дата звернення: 15.08.2018).
2. Вища освіта та Болонський процес. Національний Темпус/Еразмус офіс в Україні. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html> (дата звернення: 18.08.2018).
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.08.2018).
4. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 18.08.2018).
5. Лідерство в питаннях та відповідях. URL: <http://www.mahindrasatyam.com>. (дата звернення: 22.08.2018).
6. Международный технический журнал «Мир техники и технологий». URL: <http://www.mtt.com.ua/> (дата звернення: 18.08.2018).
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 19.08.2018).
8. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 19.08.2018).
9. Модуль аналітики офіційного сайту «Prozorro», публічні закупівлі. URL: <http://bi.prozorro.org>. (дата звернення: 19.08.2018).

10. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні». URL: <http://grebennikon.ru/journal-6.html> (дата звернення: 20.08.2018).
11. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/. (дата звернення: 21.08.2018).
12. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=50da6022-ffe8-4ddb-9248-8a24ab606d3c&title=ProzorroZmenshuKoruptsiuu-RezultatiOpituvanniaBiznesu>. (дата звернення: 21.08.2018).
13. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення: 22.08.2018).
14. ЮНЕСКО. Офіційний сайт. URL: <http://www.unesco.org> (дата звернення: 22.08.2018).